

Doplatia na sympatie k Bezákovi?

Dekani sa pripravujú na kontrolu biskupa Jána Oroscha

TRNAVA - Ďalší dekaní sú v ohrození! Apoštolský administrátor Ján Orosch pokračuje v čistkách. Tento týždeň začína biskup vizitácie postupne v celej Trnavskej arcidiecéze. V oznamoch na nedeľných omšiach o tom informovali príslušní kňazi farností arcidiecézy.

Trnavská arcidiecéza má jednásť dekanátov. Biskup Ján Orosch postupne začína robiť v každom z nich kánonickú vizitáciu. Minulý týždeň preložil štyroch dekanov na dedinské fary a s ich prekladáním zrejme ešte neskončil. Vizitáciou má biskup spoznať celkový život farností: duchovný, mravný, kultúrny i materiálny. Biskupa Oro-

scha teda bude zaujímať i to, ako farári hospodária s majetkom. „Vizitácia je riadna kontrola farností. Žiaľ, táto prišla vo veľmi napätej situácii. Predpokladám, že stolička sa ešte zatrasie pod nejedným dekanom,“ hovorí kňaz, ktorý je presvedčený, že ešte veľa kňazov bude preradených do iných farností. Zrejme sa to bude týkať najmä tých, ktorí doteraz verejne stáli za odvolaným Róbertom Bezákom. Významná zmena sa uskutočnila po apoštolskej vizitácii 23. januára v minulom roku, ktorú do Trnavy poslala vatikánska Kongregácia pre klérus. Vizitáciu vtedy realizoval litoměřický biskup Jan Baxant. Po nej 2. júla vtedajšieho arcibiskupa Róberta Bezáka odvolali.

šiš, Nový Čas 17/06/2013

Očistí Bezáka český kardinál Duka?

Pápež podľa všetkého znova prešetrí odvolanie trnavského arcibiskupa

Predsa len sa dočká milosti? Škandalózne odvolanie Róberta Bezáka z postu trnavského arcibiskupa sa podľa ľudí z cirkevných kruhov chystá pápež znova prešetriť. Za Bezáka mal vo Vatikáne orodovať dokonca český kardinál Dominik Duka.

Podľa našich informácií práve tento pražský metropolita a primas český mal o kontroverznom odvolaní Bezáka osobne informovať pápeža. Svätý Otec na základe týchto informácií českého kardinála údajne poveril odvolanie Bezáka prešetriť.

Báli sa intrígy

Predtým, ako šiel Duka k pápežovi, mal sa s Bezákom tajne stretnúť. „Obávali sme sa, aby tí, ktorým by mohlo prekážať očistenie mena Róberta Bezáka, neurobili protiopatrenia. Preto sme schôdzky držali v tajnosti. Vedelo o nich dohromady len päť ľudí,“ prezradil nám kňaz blízky Bezákovi. Podľa

neho odvolanému arcibiskupovi najviac ublížilo obvinenie z homosexuality. „To bol aj dôvod tých tajomných vyhlásení Konferencie slovenských biskupov, že dôvody nemôžu zverejniť, lebo by mohli Bezákovi ublížiť,“ tvrdí kňaz.

Mieri do Česka?

Ľudia z Bezákovej blízkosti nám však prezradili, že by sa mohol stať apoštolským nunciom v Česku, keďže ho podporuje tamojšia katolícka cirkev. „To všetko je však hudba budúcnosti. Pre dnešok nám stačí malý krok a vyhlásenie Svätého Otca, že tak, ako je zdôvodnené odvolanie Bezáka, sa skutok nestal,“ dodal kňaz, ktorý si nepraje byť menovaný. Pražský arcibiskupský úrad kontakty s Bezákom oficiálne popiera. „Neviem nič o tom, že by sa pán kardinál Duka stretol alebo mal stretnúť v tejto súvislosti s pápežom. Ani neviem nič o tom, že by sa mal stretnúť s arcibiskupom Bezákom,“ zaslal nám stanovisko hovorca Arcibiskupstva pražského Aleš Pištora. (pror, pfk)

Plus jeden deň 15/06/2013

Farári to majú ťažké

Predstavte si, Televízia JOJ ovplyvnila jednu omšu v rímskokatolíckom kostole. Naši žilinskí kolegovia chystali príspevok o tom, či majú kňazi v dnešnej dobe prácu ťažšiu ako ich predchodcovia. Na otázku im farár odpovedal priamo počas omše.“

Iveta Marešová, redaktorka: „Samozrejme, že práca kňazov súvisí s dobou, v ktorej slúžia. Pri narkrúcaní v kostole Peter Holubička aktuálne prispôbil svoju kázeň našej téme. V tomto duchu sa prihovril veriacim.“

Peter Holubička, hovorca Žilinskej diecézy: „Šomreme, nadávame na všetko, ako je všetko zlé.“

Iveta Marešová, redaktorka: „Ako človek povolaný hovoriť k problematike to zhrnul jednoducho - každá doba si nesie charakteristické znaky, ktoré poznačia ľudí.“

Opýtaná 1: „Fakt je jedno, že je charakteristická celá doba tým morálnym úpadkom, a to je pravda.“

Iveta Marešová, redaktorka: „V súčasnosti je pre farárov náročné presvedčať najmä tých mladších.“

Opýtaná 2: „Sú pohoršení aj voči kňazom, bohužiaľ.“

Peter Holubička, hovorca Žilinskej diecézy: „My, keď im tu začneme hovoriť o tých skutočných hodnotách, tak na nás pozerajú ako na ľudí z iného sveta.“

Iveta Marešová, redaktorka: „Veriacich ovplyvňuje stres. Nie je jednoduché presvedčiť ľudí s finančnými problémami, že sa majú o koho oprieť.“

Peter Holubička, hovorca Žilinskej diecézy: „Láska a tie klasické hodnoty našich predkov, že mali zmysel a budú mať zmysel aj do budúcnosti.“

Iveta Marešová, redaktorka: „Podľa rímskokatolíckeho kňaza je niekedy veľmi ťažké vysvetliť človeku, že je dôležité vyrovnáť sa s negatívami danej doby a uvedomiť si, že potrebujeme jeden druhého.“

JOJ, 16/06/2013

Samospráva prispeje na obnovu chrámov

Prešovský kraj mimoriadne uvoľnil zo svojho rozpočtu stotisíc eur na oslavy príchodu Cyrila a Metoda. Peniaze určil cirkvám, ktoré pôsobia v regióne. Získať môžu maximálne päťtisíc eur a to na opravu pamiatok, kde sa počas osláv očakávajú púte veriacich.

Diana Murdziková, redaktorka: „Ide o mimoriadnu dotáciu z vlastných príjmov župy.“

Peter Chudík, predseda PSK: „Otázka, že či bude chýbať, na to odpoviem, že bude chýbať, ale na druhej strane však oni ostanú tuná v tom Prešovskom kraji.“

Diana Murdziková, redaktorka: „Poslanec dotácia prekvapila, ešte stále sa v kraji pre krízu šetrí. Ale pri hlasovaní ju podporili všetci naprieč politickým spektrom. Presvedčilo ich to, že investície vylepšia vizáž tunajších chrámov.“

Pavol Ceľuch, regionálny poslanec (nezavislý): „Určite dobrá investícia, ale tieto kostoly navštevujú tisícky a tisícky turistov, a si myslím, že je to dobre.“

Juraj Hurný, regionálny poslanec (KDH, SDKÚ-DS): „Tie peniaze sú vlastne určené na katedrály a konkatedrály na pútnické miesta. Vieme častokrát v akom sú štádiu.“

Diana Murdziková, redaktorka: „Cirkvi stotisícový balík prekvapil. Tvrdia však, že na to, aby najnavštevovanejšie chrámy kompletne opravili, potrebujú oveľa viac. Len renovácia konkatedrály v Prešove by pohltila dva milióny eur. Akútnu opravu potrebujú najmä vzácne fresky Mojžiša a Arona.“

Jozef Dronzek, prešovský rímsko-katolícky dekan: „Už na druhý týždeň by mali začať po tých prvotných prieskumoch a schvaľovacích procesoch práce na obnove, na reštaurovaní týchto dvoch nástenných malieb v našej konkatedrále, takže nám každá korunka je dobrá, aj každý centík nám pomôže, aby sme obnovili kultúrne pamiatky v našej konkatedrále.“

Diana Murdziková, redaktorka: „Ak do katakomb pod katedrálou v Prešove by grécko-katolícka cirkev potrebovala nasmerovať

Počet potratov klesá

Počet umelých prerušení tehotenstva na Slovensku klesá. Najviac ho podstupujú ženy vo veku tridsať až tridsaťštyri rokov. Týka sa to najmä matiek, ktoré už majú dve deti. Kým pri umelom prerušení je zaznamenaný pokles, naopak, rastie počet spontánnych potratov. Tie trápia tridsiatničky, ktoré ešte nemali žiadne deti. Vo vekovej kategórii do štrnásť rokov bolo v minulom roku zaznamenaných celkovo dvadsať potratov. Z toho v štrnástich prípadoch išlo o umelé prerušenie tehotenstva. **TV JOJ, 17/06/2013**

Reštaurátori vystavujú v Levoči

V levočskom chráme svätého Jakuba vystavujú reštaurátori. Medzi opravenými dielami je aj socha, ktorá pred časom žala úspechy v parížskom Louvri. Výstava pripomína tridsať rokov tamojšieho ateliéru. Reštaurovanie je veľmi pipľavá robota. Reštaurátor Martin retušuje sochu svätca z kostola v Hrani už mesiac malým štetcom a akvarelovými farbami.

Martin Rosnberger, ORA Levoča: „Táto časť ramena, ona bola celá vypadnutá až na drevenú hmotu, takže bola doplnená kriedová vrstva a vlastne retušou sa to robí tak, aby tá socha pôsobila celistvo.“

Vladimír Ondruš, ORA Levoča: „To toto ide z oltára z Levoči, ... Staré nátery sa musia dať dole, až na tú prvú farbu a znova sa to bude napúšťať petrifikačným roztokom.“

Redaktorka: „Roztok vyplní všetky medzery, ktoré vyžrali červotoče. Levočskí reštaurátori sú ale najviac hrdí na zachránené diela z dielne Majstra Pavla v Levoči.“

Ivan Tkáč, vedúci ORA Levoča: „Je to určite socha svätého Juraja s prislúchajúcou nástennou

malbou. Ďalej je to určite oltár narodenia, kde sa nachádza aj známa madona, ktorá bola na slovenskej stokoronáčke.“

Redaktorka: „V levočskom ateliéri zreštaurovali aj sochu, ktorá bola prednedávnom na prestížnej výstave v parížskom Louvri.“

Ivan Tkáč, vedúci ORA Levoča: „Je to ako muž bolesti. Bol na výstave slovenskej gotiky v Paríži.“

Redaktorka: „Tvrdó pracujú aj na reštaurovaní oltárneho nadstavca najvyššieho dreveného gotického oltára na svete z dielne Majstra Pavla. Kvôli reštaurátorským prácam je momentálne v chráme len ilúzia oltára.“

Ivan Tkáč, vedúci ORA Levoča: „Túto ilúziu by sme sčasti chceli zrušiť do týchto Vianoc.“

Redaktorka: „V ďalších rokoch sa chcú povenovať aj tabuľovej skrini, oltárnym malbám, či svetoznámej poslednej večery. Unikátny chrám svätého Jakuba v Levoči, ktorý chodia denne obdivovať stovky domácich a zahraničných turistov, budú pre nedostatok financií opravovať oveľa pomalšie.“

Marie Balážová
STV 1, 14/06/2013

finančnú injekciu. Z uvoľnenej župnej dotácie, lešenie pre reštaurátorov by radi videli aj v pútnickom chráme v Lutíne.“

Muž: „V bazilike je potrebné urobiť mozaiky, ktoré sme už teda zadali spracovať, pretože to pútnické miesto chce slúžiť ľuďom na také pookriatie, na takú rekreáciu.“

Diana Murdziková, redaktorka: „O peniaze prejavila záujem aj pravoslávna cirkev. Tiež eviduje chrá-

my, kde by pomohlo aj päťtisíc eur od župy.“

Muž: „Konkrétne o Prešove v katedrále potrebujeme rekonštrukciu zvonice.“

Diana Murdziková, redaktorka: „Opraviť chrámy však cirkvi určite do sviatku vierozvestcov Cyrila a Metoda nestihnú. Projekty majú byť ukončené do konca novembra.“

STV 1, 16/06/2013

Emeritný biskup Korec poskytol svedectvo pre ÚPN

Emeritný nitriansky diecézny biskup, kardinál Ján Chryzostom Korec poskytol Ústavu pamäti národa svedectvo z obdobia neslobody. Urobil tak v prítomnosti predsedu správnej rady ÚPN Ondreja Krajňáka. Výpoveď 90-ročného kardinála zaznamenali videotechnikou, aby mohlo byť jeho svedectvo zachované a použité pre budúce generácie v dokumentárnych

filmoch, ktoré ústav pripravuje. Kardinál Korec opísal životné situácie od detstva cez rozhodnutie o kňazskom povolani, aj stretnutie s Andrejom Hlinkom, likvidáciu mužských kláštorov počas známej Barbarskej noci a takisto tajné vysviacky kňazov či pobyt vo väzení počas výkonu trestu odňatia slobody. (sita), **Pravda 18/06/2013**

Počet potratov klesol

Počet interrupcií na Slovensku klesol. Naopak, zvýšil sa počet spontánnych potratov. Odborníci tvrdia, že na ďalšie tehotenstvo žien vplyv nemajú.

Zo štatistiky Národného centra zdravotníckych informácií vyplýva, že v minulom roku bolo vykonaných osemtisíc štyristoštyridsaťtri interrupcií. Oproti roku 2011 ich bolo približne o štyristo menej (8818). Negatívnejšie sa však javí počet spontánnych potratov, ktorých za posledné tri roky mierne stúpol.

Peter Bubla, hovorca Národného centra zdravotníckych informácií: „Najviac spontánnych potratov bolo evidovaných vo vekovej skupine tridsať až tridsaťštyriročných žien. Je to zároveň aj veková skupina, u ktorej najčastejšie dochádzalo k umelým prerušeniam tehotenstva.“

Iveta Gombošová, redaktorka: „Prečo dochádza k samovoľným potratom, nevedia často odhaliť ani lekári.“

Jozef Španka, gynekológ: „Veľká časť tých potratov, hlavne tých zamíknutých potratov je príčina genetická. Hovorí sa o osemdesiatich až osemdesiatich piatich percentách. Ďalšie pomerne vysoké percento ide na úkor zlého životného prostredia. To zlé životné prostredie mení genofond tej ženy.“

Iveta Gombošová, redaktorka: „Sociologička to pripisuje tomu, že ženy často odsávajú materstvo až po tridsiatke.“

Sylvia Porubánová, sociologička: „Ako sociálne je to, samozrejme, výhodou, keďže pár a matka sú sociálne stabilizovanejšie, ale najmä teda lekári biológov upozorňujú na možné komplikácie, zdravotné a na istú nevýhodu zdravotnú, ktorú prináša ten vyšší vek prvoroďičky.“

Iveta Gombošová, redaktorka: „Dôležité však nie sú podľa gynekológa ani tak príčiny, než to, že spontánny potrat nijako neovplyvňuje ďalšie tehotenstvo žien.“

Jozef Španka, gynekológ: „Skôr môže byť problém v interrupcii, ktorá so sebou prináša určité komplikácie. Tých komplikácií je strašne veľa, i keď ten výskyt je pomerne malý. Pozápalové nejaké stavy bývajú, môžu vzniknúť rôzne zrasty, môže mať žena veľké psychické problémy.“

Iveta Gombošová, redaktorka: „Z celkového počtu potratov štatisti zaznamenali aj dvadsať prípadov, kedy sa týkali dievčat od štrnásť rokov.“

Sylvia Porubánová, sociologička: „Kontinuálne je to už niekoľko desaťročí. Je to opäť na vrub, nechcem tvrdiť, že priamo teda dievčatá v marginalizovaných rómskych komunitách, ale dá sa povedať, že dievčatám, ktoré sa nachádzajú v situácii hmotnej núdze.“

Iveta Gombošová, redaktorka: „Z členenia podľa krajov vyplýva, že najviac potratov bolo evidovaných v rámci Košického kraja, najmenej v Trenčianskom kraji.“

STV 1, 16/06/2013

Blahorečenie

Jána Havlíka

A ideme späť na Slovensko a to konkrétne do Skalice. Toto záhorácke mesto sa nedávno zapísalo do histórie. V Chráme Michaela Archanjela sa totiž začal proces blahorečenia rodáka z Duboviec Jána Havlíka. Znamená to, že sa vydal na cestu, aby sa stal svätým. Tento známy bohoslovec sa stal symbolom nespravodlivého a najmä krutého totalitného režimu.

Proces blahorečenia na diecéznej úrovni otvoril bratislavský arcibiskup Stanislav Zvolenský. Veľký význam má aj pre samotnú Skalicu.“

Stanislav Chovanec, primátor Skalice: „Sme veľmi radi, že vlastne ten proces blahorečenia je práve u nás v meste, pretože Ján Havlík bol rodák Dubovčan, ale zomrel v Skalici. A myslíme si, že to znamená zviditeľnenie mesta na jednej strane, no na druhej strane si myslím, mám veľký záujem o rozvoj cirkevnej turistiky.“

Reportérka TA3: „Bohoslovec misijnej spoločnosti svätého Vincenta de Paul zažil na vlastnej koži najväčšie krutosti komunizmu. Pre svoju vieru bol celkovo 11 rokov vo väzení.“

Róbert Letz, historik: „Bol to človek, ktorý prešiel jáchymovskými lágrami, rôznymi väzeniami, veľmi ťažkými stavbami a tak ďalej. Mal veľmi poškodené zdravie a na následky teda toho utrpenia, ktoré prežil, tak potom krátko po prepustení z väzenia zomrel.“

Reportérka TA3: „Tím expertov bude teraz skúmať historické fakty, materiály o bohoslovcovi preloží komisia do taliančiny a pošle ich na posúdenie do Vatikánu.“

Občania obce Dubovce: „Janko Havlík je významná morálna vzpruha pre tento uponáhľaný svet.“

Občania obce Dubovce: „Janko Havlík bol môjho starečka brat. Je to vlastne moja rodina a čiže patrí do jeho rodiny.“

Reportérka TA3: „Slovensko má viacerých svätých, medzi ktorými sú napríklad traja košickí mučeníci. Proces blahorečenia Jána Havlíka môže trvať mesiace až roky.“

Eva Jánošíková, TA3, 14/06/2013

Statky - zmätky neprospeľ ani cirkvi

Šťastie sa neskrýva v majetku, ale v láske. Hlavná myšlienka klasickej hry Jozefa Gregora Tajovského vystihuje nielen dávnu drámu rodín Palčíkovcov a Lavkovcov, ale aj novší príbeh rozhodujúcich cirkví na Slovensku. Štát pred 20 rokmi predsavzal ich odškodniť a začal im prinavracat' obrovské majetky. Dnes cirkvi ani samy nevedia, koľko ich vlastne majú a nezriedka sú im iba na ťarchu. Biskupstvá i jednotlivé farnosti priam obrástli majetkom, často nevedia, čo s ním, zbytočne ich zamestnáva a o ďalší vedú nekonečné spory s bývalými majiteľmi, hoci majú dosť problémov samy so sebou. Bud' me však presnejší a konkrétni: o všetkom rozhodol v júni 1993 expremiér Vladimír Mečiar, keď uložil vtedajšiemu ministrovi kultúry Dušanovi Slobodníkovi urýchlene pripraviť návrh zákona „o navrátení vlastníctva k nehnuteľným veciam cirkvám a náboženským spoločnostiam“. Vlastne bolo ho treba už len dopracovať, lebo ako uvádza Ján Juran, dlhoročný šéf cirkevného odboru na ministerstve kultúry, jeho pracovníci spolu s expertnou komisiou pripravovali rôzne verzie návrhu od jesene 1992. Slobodník však rád zdôrazňoval, že „iniciátorom bol Vladimír Mečiar osobne“. Dosť na tom, že už v druhej polovici júla 1993 jeho vláda zákon známy vo verejnosti ako „reštitučný“ odklepla a o tri mesiace neskôr ho odhlasoval slovenský parlament ovládaný HZDS - väčšinou. Kvôli spravodlivosti však treba poznamenať, že s návrhom cirkevných reštitúcií prišla ako prvá vláda Jána Čarnogurského v apríli 1992. Nazvala ho „zákonom o majetkovej rehabilitácii cirkví“, ale v Národnej rade vtedajšieho zloženia návrh neprešiel. Nedá sa však povedať, že zákonodarná iniciatíva mečiarovcov nemala pripravenú pôdu a vznikala takpovediac na „zelenej lúke“. Napokon, už v roku 1990 štát vrátil chrámy gréckokatolíckej cirkvi a pomohol usporiadať jej majetkové vzťahy s pravoslávnu cirkvou. Vtedy sa rozhodlo aj o prinavrátení kláštorov niektorým reholiam a kongregáciám. Reštitučný zákon však znamenal pre cirkvi, najmä tie najväčšie, oveľa viac. Podľa sociológa Miroslava Tižika zo SAV tento zákon dokonca spôsobil zmenu základov štátu, lebo „nastolil nerovnováhu oproti dovtedajšiemu princípu, presadzovanému ešte za federácie, že štát má byť

nábožensky a ideologicky neutrálny“. Najmä katolícka cirkev začala odvtedy disponovať významným ekonomickým bohatstvom a vďaka reštituovaným majetkom jej vplyv podstatne vzrástol. Politológ Štefan Surmánek z Prešovskej univerzity ide ešte ďalej, keď tvrdí, že najväčšie cirkvi na Slovensku, predovšetkým katolícka, sa vďaka svojmu novozískanému a nekontrolovateľnému majetku dostali do pozície „štátu v štáte“, pre ktorý neplatia všeobecné predpisy a nariadenia o hospodárení a vedení účtovnej evidencie, záväzné pre ostatné spoločenské organizácie a spolky. Možno preto pochopiť sklamanie a „spravodlivé“ rozhorčenie Mečiara, Slobodníka a ďalších predstaviteľov zakladateľskej garnitúry nového štátu, keď mnohí cirkevní hodnostári, predovšetkým z katolíckej hierarchie, im nielenže neprejavovali v nasledujúcich rokoch patričnú vďačnosť, ale od HZDS sa dokonca odvrátili. „U nás cirkev podporuje vždy len tých, čo jej ubližujú, a neváži si tých, čo jej pomáhajú“, postťažoval sa Mečiar pátrovi Antonovi Hlinkovi v roku 1999. To už bol expremiér po tretí raz v opozícii.

Bude mať toľko, koľko si urve

Netreba zabúdať, že Slovenská republika pristúpila k cirkevným reštitúciám takéhoto rozsahu ako prvá z krajín bývalého sovietskeho bloku v stredoeurópskom priestore. A to krátko po zániku federácie, pričom druhý nástupnícky štát ešte takmer celé dve desaťročia veľmi váhal s prinavrátením majetku cirkvám a nakoniec zvolil pre majetkové vyrovnanie s nimi iný postup. Český establishment sa zrejme riadil výrokom prvého prezidenta CSR Tomáša G. Masaryka: „Cirkev bude mať toľko práv, koľko si jich vydobyje.“ (V zátvorkách akoby zostalo nedopovedané:.....a my jej v tom budeme všemožne brániť.“) Vo vzťahu k hmotným statkom by sa potom Masarykova myšlienka dala vyjadriť aj parafrázou: „Cirkev bude mať toľko majetku, koľko si ho urve.“ Nepomerne väčšiu ústretovosť slovenských politických elit voči nárokom duchovenstva možno vysvetliť snahou prvých ponovembrových vlád zapáčiť sa vysokému kléru a „vyvinúť“ sa z pritakávaní či dokonca prisluhovania oficiálnemu štátnemu ateizmu v predchádzajúcom režime. „Veď ja som bol v detstve vlastne mi-

ništrantom,“ spomenul si nejedno zo staronových alebo novopečených politikov a nahlas to dával najavo. Do tretice, no nie v poslednom rade, katolícka cirkev a predovšetkým niektorí jej biskupi - privítala zrod samostatnej Slovenskej republiky (čo nemožno tak jednoznačne povedať o niektorých iných cirkvách a náboženských spoločnostiach). Napríklad arcibiskup Ján Sokol dal 1. januára 1993 vyzváňať v kostoloch svojej arcidiecézy na počesť vzniku Slovenskej republiky. Časť vtedajšej mocenskej elity to mohlo pobádať k rýchlemu uspokojeniu požiadaviek cirkvi voči štátu. Na druhej strane, podporu od stále vplyvnejšej cirkvi potrebovali politické subjekty, a to najmä v krízových obdobiach a v čase volieb. Vysoké duchovenstvo o tom, samozrejme, vedelo a ťažilo z toho i naďalej. Reštitučný zákon totiž mnohých neuspokojil, hoci pred jeho schválením sa v neverejných rokovaníach mali údajne zaprisahávať, že už viac žiadať nebudú. Ostatne aj podľa slov cirkevných právnikov bol zákon z roku 1993 voči cirkvám veľkorysý, a to predovšetkým v porovnaní s legislatívnymi normami prijatými v rámci neskoršej, druhej vlny cirkevných reštitúcií, ktoré v jednotlivých ustanoveniach pripúšťajú niekedy až protichodný výklad. „Predmetom vrátenia majetku sú nehnuteľné veci a hnutel'né veci,“ uvádza sa v reštitučnom zákone najprv dostatočne všeobecne, aby sa neskôr išlo takpovediac do hĺbky, napríklad čo sa týka lesného pôdneho fondu. Zákon zároveň podrobne vypočítaval nehnuteľnosti, ktoré nemôžu byť predmetom reštitúcií. Týkalo sa to napríklad pozemku, „ktorý slúži na účely obrany štátu, na ťažbu vyhradených nerastov, chráneného areálu, národnej prírodnej pamiatky, chráneného pásma s tretím alebo štvrtým stupňom ochrany“. Cirkvi a náboženské spoločnosti mali potom rok času na to, aby mohli vyzvať štát, obec alebo nimi zriadené spoločnosti, ktoré majetok vtedy spravovali alebo na ňom hospodárili, aby ho im vydali. Dodnes sa presne nevie, koľko nehnuteľností sa vtedy vydalo. Pokiaľ ide o lesné pozemky, tak v niektorých regiónoch až toľko, že tamojšie závody štátnych lesov stratili svojej opodstatnenie a splývali s inými. Išlo napríklad o závod v Žiari nad Hronom, ktorý vrátil cirkvi 13 000

hektárov, dvakrát toľko ako iným reštituentom. V roku 1996 sa ministerstvo kultúry prvýkrát pokúsilo o inventarizáciu dovtedy reštituovaného majetku, vyzvalo biskupstvá jednotlivých cirkví, aby mu nahlásili existujúci stav, ale neúspešne. „Zistili sme len toľko, že je to náročná úloha,“ spomínal šéf cirkevného odboru. Cirkvi sa odvolávali na neukončené reštitúcie a početné súdne spory o prinavrátenie majetku. Ministerstvo odvtedy pokus už viackrát zopakovalo - napríklad pred schvaľovaním vatikánskej zmluvy v roku 2000 - ale zakaždým s viac-menej rovnakým, čiže nulovým, výsledkom. Najnovšie sa pokúša znovu...

Majetok je nám neraz na ťarchu

Cirkvi sa unisono sťažovali na neutešený stav majetku, ktorý získali v reštitúciách: je vraj zdevastovaný, zanedbaný, chátrajúci, jeho rekonštrukcia či revitalizácia si vyžaduje najprv obrovské investície, až potom začne prinášať úžitok. „Neraz je nám ten majetok na ťarchu,“ tvrdil koncom roka 2 000 v rozhovore pre Pravdu spišský diecézny biskup František Tondra, v tom čase aj predseda Konferencie biskupov Slovenska. „Z toho sa jednoducho nedá žiť, treba nejaký iný zdroj financovania.“ V zlom stave sa vrátili cirkvi najmä budovy vrátane kultúrnych pamiatok. Cirkevní predstavitelia síce priznali, že boli medzi nimi aj budovy krátko po generálnej oprave, ale išlo údajne o výnimočné prípady. Častejšie malo ísť o opustené objekty v havarijnom stave. Nitrianskemu biskupstvu sa takto vrátila budova bývalého malého seminára i niektoré ďalšie. Nitra sa však vyznamenala pri obnove prinavráteného majetku, na čom mal veľkú zásluhu kardinál Ján Chryzostom Korec. „Keď podpísala žiadosti o finančnú pomoc do zahraničných inštitúcií taká významná osobnosť, akou bol kardinál Korec, ochotne vyhovel,“ napísal o tom s odstupom času jeho životopisec Marián Gavenda, „bol garanciou dobre investovaných prostriedkov.“ Už v roku 1995 vyhodnotila odborná komisia rekonštruovaný kňazský seminár v Nitre ako „stavbu roka“ a za prvých desať rokov služby kardinála Korca sa podarilo obnoviť desiatky ďalších podobných objektov v jeho diecéze. Boli však aj opačné prípady, keď biskupi a ostatní duchovní nevedeli, čo s nadobudnutým majetkom, dokázali využiť z neho len malé percento, a zvyšok sa pokúšali predat' alebo prenajať. Týkalo sa to najmä poľnohospodárskej pôdy

a lesov, hoci aj v tomto ohľade sa našli výnimky. Príklad: kým Arcibiskupský úrad v Trnave väčšinu zo 63-tisíc hektárov lesových pozemkov prenajal štátnym lesom, Biskupský úrad v Banskej Bystrici dal do prenájmu iba štvrtinu z reštituovaných 33-tisíc hektárov, ostatné začal obhospodarovať. Touto cestou sa spočiatku vydal aj Biskupský úrad v Rožňave. Bývalý rožňavský biskup Eduard Kajnok však svojho času priznal, že hospodárenie s dvoma tisíckami hektárov lesa, ktoré jeho diecéza získala v rámci reštitúcií, „dopadlo zle“. Privítal preto záujem veľkopodnikateľa Jozefa Majského o ich prenájom na poľovačky. Sám Majský sa vtedy vyjadril, že „otcovia biskupi sa vedia modliť, ale nie obchodovať“. Na otázku novinárov, aby to špecifikoval, v roku 2001 odpovedal: „Majú tam nesmierny neporiadok v agende, ktorý môj tím právne a finančne dotiahne.“ Ktosi v tejto súvislosti poznamenal, že cap sa stál záhradníkom. Majský si takto prenajal poľovný revír aj v lesoch Bratislavsko-trnavskej diecézy. Cirkev zmluvy s ním vypovedala v roku 2009, keď už podnikateľa stíhali za podvody a zorganizovanie zločineckej skupiny. Výhodiskom pre cirkev sa nestali ani predražované predaje pozemkov. Mediálne známy je prípad, keď Arcibiskupský úrad v Trnave ešte pod vedením Jána Sokola sa pokúšal predat' pozemky pre dodávateľa firmy Volkswagen pri Lozorne najprv za 20-násobok a potom za 6-násobok vtedy bežnej trhovej ceny. Projekt priemyselnej zóny sa preto musel presunúť o niekoľko kilometrov ďalej do vojenských lesov. „Cirkev akosi nevie pochopiť, že stredoveké formy spravovania majetku už nefungujú,“ zaznelo na jednom katolíckom internetovom fóre, „že o majetok sa dnes treba nielen starať, zveľaďovať ho, ale s ním aj podnikat'. Za toľké roky však cirkev - až na malé výnimky - nedokázala vypracovať podnikateľské plány, zobrať úvery, otvoriť prevádzky... Ved' ani poriadne nevie, čo všetko a kde jej patrí.“

Stále je toho málo

Jedným z cieľov reštitučného zákona malo byť postupné finančné osamostatňovanie sa cirkvi. Podľa rehoľného kňaza Martina Šaba, ktorý problému venoval celú knižku, sa to však ukázalo ako nereálne. A dôvod? Ten istý: „majetok bol odovzdaný v mnohých prípadoch v dezolátnom stave a namiesto výnosov prinášal ďalšie náklady“. Potom je však nepocho-

pitel'né, prečo cirkvi prejavili taký živý záujem aj o druhú vlnu reštitúcií, ktorú iniciovala skupina poslancov Národnej rady (návrh zákona predložili kresťanskí demokrati). „Za vlády Mečiara bol prijatý reštitučný zákon, ale nie v plnom rozsahu,“ vysvetľoval na jednom stretnutí arcibiskup Sokol. „Nevracali sa napríklad pramene ako Santovka, nevracali sa pamiatkovo chránené oblasti v Tatrách...“ A tak prišlo aj na lesy v národných parkoch. A v niektorých prípadoch sa s reštitúciami išlo aj pred rok 1948, čo bolo kedysi tabu. Zákon o „navrátení vlastníctva k nehnuteľným veciam cirkvám a náboženským spoločnostiam“ však prijala až druhá Dzurindova vláda v roku 2005, v ktorej už neboli ľavičiar. Zákon umožnil „oprávneným osobám, ktoré nestihli uplatniť svoj nárok v stanovenej lehote, aby tento mohli uplatniť v novej lehote“. Vtedajší riaditeľ Biskupského úradu v Banskej Bystrici Jozef Hrtús pre Pravdu uviedol, že ho zákonodarná iniciatíva poslancov prekvapila, vraj s niečím takým už nerátal, ale že - zároveň - úrad rád uplatní niektoré reštitučné nároky. A veruže aj uplatnil, a prinavrátili sa ďalšie majetky, ale akože ináč, stali sa pre cirkev len novým bremenom. Podľa právnikov vyvolali ešte viac súdnych sporov ako uplatňovanie reštitučného zákona z roku 1993. Prečo? Lebo Slovenský pozemkový fond a Lesy SR odmietli vydat' cirkvi požadované nehnuteľnosti. A teda o dôvod viac, aby sa povedalo, že cirkev sa musí naďalej financovať z viacerých zdrojov a že bez tučných dotácií zo štátneho rozpočtu sa jednoducho nezaobíde. A potom v našom „Malom Ríme“, ergo v Trnave, vystriedal Ján Sokol na arcibiskupskom stolci Róbert Bezák a začal robiť audit. A zistil, že s majetkovými pomermi v arcidiecéze nie je všetko v poriadku. A zrejme aj preto musel zo stolca po pár rokoch preč. Ale to už nieje história. To už je horúca súčasnosť...

„V roku 1996 sa ministerstvo kultúry prvýkrát pokúsilo o inventarizáciu reštituovaného cirkevného majetku. Odvtedy pokus už viackrát zopakovalo, ale zakaždým s takmer nulovým výsledkom.“

Arcibiskupa Jána Sokola už v čase prvej vlny cirkevných reštitúcií titulovali „metropolita Slovenska“ a mal značný vplyv.

Vladimír Jancura
Pravda 15/06/2013

Po Bezákovi dosadzujú sektárov?

V Trnavskej arcidiecéze má byť novým dekanom kontroverzný farár. Podivná nominácia! V Trnavskej arcidiecéze odvolali štyroch dekanov, ktorých do funkcie menoval bývalý arcibiskup Róbert Bezák. Novým dekanom by sa mal teraz stať farár zo Svätého Jura Stanislav Vojtko. Zarážajúce je, že ho spájajú so sektárskym hnutím Nazaret.

Poverený biskup Trnavskej arcidiecézy Ján Orosch má okrem Vojtko vymenovať za dekana aj Ladislava Šálku zo Sládkovičova. Vojtko by mal pôsobiť v Trnave, Šálka v Šali. Obaja farári však podľa denníka Új Szó pôsobili kedysi v kontroverznom hnutí Nazaret. Šálka je v ňom údajne doteraz.

Netrápi ich to!

Po Vojtkovi sme včera pátrali márne. Na fare vo Svätom Jure nám však potvrdili, že sa má stať novým trnavským dekanom. Takúto informáciu má aj poslanec Národnej rady Jozef Mikloško, ktorý býva vo Svätom Jure. O Vojtkovi však hovorí pozitívne. „Akurát dlho káže, ale to som mu povedal,“ komentuje poslanec s typickým humorom. Spájanie budúcich dekanov so sektou arcidiecéza zjavne nepovažuje za problém. „Každý biskup pri premiestňovaní kňazov koná v súlade s predpismi Kódexu kánonického práva,“ vyjadril sa pre Plus JEDEN DEŇ hovorca Trnavskej arcidiecézy Dušan Kolenčík. Pôsobenie Vojtko v Nazarete nechcel arcibiskupský úrad komentovať.

Nazaret hovoril aj do sexu

Vojtko predtým pôsobil ako kňaz v Dúbravke a práve tu vraj bol členom Nazareta. Veriaci sa na hnutie u biskupov sťažovali. V roku 2005 sa za jeho zákaz písomne postavilo deväť biskupov. Na čudné až sektárske praktiky hnutia vtedy upozornil na svojom blogu katolícky kňaz Jozef Červeň. „Vodca často určoval, ako má vyzerať intímny život manželov,“ tvrdil Červeň. Kritické stanovisko k hnutiu zaujala aj Teologická rada Konferencie biskupov Slovenska. Zákaz hnutia je však už v kompetencii jednotlivých diecéz, to znamená, že dodnes niekde fungujú. Veriacim v Nazarete naliehavo odporúčali, aby si každý večer vyplnili dotazník so znamienkami

Cirkevné reštitúcie

KONTROVERZNÉ ODŠKODNENIE

Odškodnenie cirkvi za zhabanie majetku počas komunizmu, konkrétne v roku 1948, ktoré Nečasova vláda presadila, sa stretlo s vlnou nevôle. Vystúpil proti nemu vtedajší prezident Českej republiky Václav Klaus, protestovala aj opozičná ČSSD. Opozičné strany sa dokonca proti reštitúciám ohradili aj na Ústavnom súde. ČSSD apelovala na vládu, aby s podpisom zmluvy počkala do rozhodnutia súdu. Podľa Nečasa však išlo o opozičné hry a zmluvy podpísal. Ich výsledkom je finančné odškodnenie za 59 miliárd českých korún, vrátenie majetku za 75 miliárd českých korún. **HN 18/06/2013**

Alibisti biskupi: Nech si Bezáka rieši rehoľa

Arcibiskupovi sa končí sabatický rok, čo s ním bude?

Čo s ním bude? Z odvolaného trnavského arcibiskupa Róberta Bezáka sa stal po odchode z úradu výpomocný duchovný v Radvani pri Banskej Bystrici. Požiadala o to rehoľa redemptoristov, ktorej je Bezák členom, mal tam pomáhať počas sabatického roka, čo znamenalo, že sa nemusel venovať pastoračii, ale iným činnostiam. Takýto rok sa mu však o dva týždne končí, a čo s ním bude, nikto netuší. Konferencia biskupov dáva od prípadu ruky preč.

Bezákovo ďalšie pôsobenie v cirkvi je nejasné. „Priamym nadriadeným otca Bezáka je jeho rehoľný predstavený. KBS nevstupuje do týchto kompetencií,“ vyjadril sa hovorca Jozef Kováčik. Ani z rehole redemptoristov sa nevyjadrili o tom, kam s Bezákom. Sám Bezák veľa nevie. „Mali by si moji kolegovia opakovane čítať list pápeža Benedikta z novembra 2012 vyzývajúca ich, aby boli ku mne kolegiálni. O reholi ani slovo,“ povedal. Vatikán o prípade mlčí. Mal sa však oň zaujímať český arcibiskup Dominik Duka. „Počul som, že kardinál Duka sa o prípad zaujímal,“ povedal náš zdroj. „Prípad arcibiskupa Bezáka je internou vecou sloven-

skej cirkvi a nebolo by asi správne, aby sme sa k nemu vyjadrovali. Nevie, či by bol kardinál Duka v tejto veci poverený nejakou úlohou,“ povedal hovorca pražského arcibiskupstva Aleš Pištor. Navrat Bezáka do čela Trnavskej arcidiecézy je otázný. „Vylučujem, že by nový pápež arcibiskupa Bezáka poslal opäť do Trnavy. Kompromisným riešením by bolo poveriť ho nejakou primeranou úlohou mimo Slovenska,“ domnieva sa analytik Imrich Gazda. V Trnavskej arcidiecéze vraj už uvažujú o novom arcibiskupovi.

TRNAVSKÍ VERIACI PÍŠU AJ NUNCIOVI

V Trnave sa však nespokojní veriaci ozývajú aj kvôli kňazom - Bezákovým podporovateľom - ktorých preložili do iných farností. Veriaci z Trnavy napísali list apoštolskému administrátorovi Jánovi Oroschovi a na vedomie ho dali aj pápežovmu vyslancovi apoštolskému nunciovi Mariovi Gordanovi. Nesúhlasia v ňom s preložením dekana Marcela Kupinca a žiadajú, aby bol tento krok prehodnotený. Či sa tak však stane, nie je jasné, apoštolský nuncius na otázky neodpovedal. **Veronika Ševčíková**

Miroslav Staník, Nový Čas 19/06/2013

plus alebo mínus. Na stretnutiach sa verejne vyznávali z hriechov, ktoré sa bežne v katolíckej cirkvi vyslovujú iba pred kňazom v spovednici.

Zakazovali televízor

Duchovný vodca určoval manželom, čo si môžu a nemôžu kúpiť

a všetky výdavky mu museli vyúčtovať. Nemohli mať napríklad televízor. Podľa Červeňa sa v hnutí čoraz viac zdôrazňovala bezvýhradná poslušnosť duchovnému vodcovi.

irk, kass, Plus jeden deň 20/06/2013

Nechcený arcibiskup

Komentár Miroslav Staník

Aj vám sa zdá, že po krátkom období ticha sa kauza arcibiskupa Bezáka opäť začína objavovať nejakú často? No, určite ten pocit majú minimálne jeho kolegovia z Konferencie biskupov Slovenska. Je až neuveriteľné, ako človek, ktorý číta ich reakcie, cíti nechut' medzi riadkami. Kauza Bezák „oslávi“ 2. júla svoje prvé výročie. Že nie je čo oslavovať, vedia biskupi, Vatikán, no a, samozrejme, aj samotný Bezák. Nikto nevie, ako to celé dopadne. Isté je však to, že arcibiskup, ktorý sa rozhodol robiť poriadky vo svojom rajóne a ktorý sa snažil priblížiť sa k obyčajným veriacim, má ku svojim kolegom cestu zarúbanú. Napokon, keď si spomenieme na výroky niektorých z nich za uplynulé mesiace, ktovie, ako by sa mu mnohí z nich dokázali pozrieť do očí. V najbližších týždňoch sa má rozhodnúť, čo s ním bude ďalej. Rok prešiel ako voda, no namiesto upokojenia situácie nastal úplne opačný proces. Na svetlo sveta sa dostali dokumenty o finančných transakciách v Trnave za Jána Sokola, o zvláštnych peňažných presunoch do Vatikánskej banky či daroch z dedičstva po bezdetných amerických manželoch, ktorí mali dcéru. Dnes už málokto pochybuje o skutočnom dôvode Bezákovho nedobrovoľného odchodu z úradu. Je zarážajúce, že práve peniaze, pozemské statky a mamón dokázali priviesť časť vplyvných cirkevných hodnostárov k rozhodnutiu, ktorým zničili svojho kolegu a spolupratu.

Nový Čas 20/06/2013

Bude svätec?

Vatikán potvrdil druhý zázrak Jána Pavla II.

Vatikán uznal druhý zázrak, ktorý vykonal Ján Pavol II. Zosnulý pápež sa tak priblížil k svätorečeniu. Zázrak je totiž podľa kanonického práva potrebný pre uznanie „svätosti“.

Vatikán nezverejnil žiadne podrobnosti, prípad zázračného uzdravenia musí ešte posúdiť. K svätorečeniu by mohlo dôjsť už tento rok na jeseň. Jána Pavla II. vyhlásil po smrti Benedikt XVI. za blahoslaveného. Lekári vtedy potvrdili uzdravenie ženy z Francúzska. Trpela parkinsonom.

kass, Plus jeden deň 20/06/2013

Čo robil Bezák kat na Slovensku?

Blíži sa výročie odvolania trnavského arcibiskupa:

Kardinál, ktorý nariadil apoštolskú vizitáciu v Trnavskej arcidiocéze, po ktorej odvolali z jej čela Róberta Bezáka, pred niekoľkými dňami navštívil Slovensko. Prefekta Kongregácie pre klérus Maura Piacenzu prijali na Apoštolskej nunciature a stretol sa aj s biskupmi z Konferencie biskupov Slovenska. Riešili aj Bezákov prípad?

Práve Piacenzova kongregácia pritom nariadila apoštolskú vizitáciu. Po nej dostal Bezák 11 ponižujúcich otázok. Zhodou okolností pred niekoľkými dňami navštívil taliansky kardinál Mauro Piacenza Slovensko a okrem slávenia omší sa stretol aj s našimi biskupmi. Bavili sa aj o Bezákovom prípade? Tomu sa totiž zakrátko končí sabatický rok a jeho ďalšie pôsobenie v cirkvi je nejasné. Hovorca slovenských biskupov Jozef Kováčik jednoznačne nevyhlásil, že predmetom rozhovorov bola aj Bezákov kauza. „Cieľom návštevy kardinála bolo stretnutie s kňazmi a tými, ktorí majú na starosti výchovu kňazov,“ povedal. Biskupi pritom od budúceho pôsobenia odvolaného arcibiskupa dávajú ruky preč. Vraj to má riešiť jeho rehoľa. Bezák je za-

mestnancom banskobystrického biskupského úradu. „Riešenie situácie a ďalšie pôsobenie Mons. Róberta Bezáka presahuje kompetenciu Biskupského úradu v Banskej Bystrici, je v rukách Svätej stolice. Veriaci Banskobystrickej diecézy sa modlia o požehnanie pre všetkých kňazov a biskupov Slovenska,“ uviedla hovorkyňa úradu Zuzana Juhaniaková.

MAJÚ NÁHRADNÍKOV
ZA ODVOLANÝCH DEKANOV

TRNAVA - Po premiestnení štyroch dekanov blízkych Bezákovi sú už vybraní náhradníci. Do Trnavy sa presťahuje Stanislav Vojtko. „Áno, viem, že by som tam mal ísť, no zatiaľ nemám doklady o preložení,“ povedal. Ladislav Šálka bude dekanom v Šali. „Áno, je to pravda, ale nebudem odpovedať na ďalšie otázky, je to vnútorná záležitosť cirkvi,“ vyjadril sa. Noví dekáni sa však prikláňajú k Hnutiu Nazaret. Ich kňazi vyžadujú veľkú autoritu veriacich, dokonca duchovný vodca určuje manželom počet detí a ich výchovu. Vojtko bol kedysi členom tohto spoločenstva, no už nie je, aj keď s nimi spolupracuje. Čo k jeho práci prislúcha, prezradiť nechcel.

ms, vs, šis, Nový Čas 20/06/2013

Saleziáni zrekonštruujú na košickom Luníku IX bytový dom pre Rómov

Saleziáni zrekonštruujú na košickom Luníku IX bytový dom a poskytnú v ňom bývanie pre mladých Rómov s rodinami. Cieľom je vytvoriť komunitu ľudí, ktorá ukáže svojmu prostrediu novú cestu, že aj Rómovia na Luníku IX môžu žiť dôstojne. Rekonštrukciou bytového domu majú vzniknúť byty bežného ako aj nižšieho štandardu. Rádio Regina, 19/06/2013

Odkrytie základov Veľkomoravského kostola v Nitre

Základy Veľkomoravského kostola odkrývajú archeológovia v areáli bývalých kasární pod Zoborom v Nitre. Verejnosť ich bude môcť vidieť 7. júla pri príležitosti osláv 1150. výročia príchodu Sv. Cyrila a Metoda na naše územie. Riaditeľ Archeologického ústavu Slovenskej akadémie vied v Nitre Matej Ruttkay: „Akcia, ktorá sa

robí, je odkrytie základov kostola Sv. Martina na Martinskom vrchu, kde teda budú aj 7. júla si to môcť obyvatelia Nitry a návštevníci pozrieť, kde pripravíme aj takú sprievodnú panelovú výstavku o výsledkoch archeologických výskumov v minulosti v tejto polohe.“ Rádio Regina BA, 20/06/2013

Ahoj, tu je Jorge.

Prvých sto dní s Františkom patrilo skromnosti

Prvý pápež jezuita sa stretáva s ľuďmi a odmieta luxus. Zásadné zmeny ešte len prídu.

Že čosi bude inak, naznačilo už jeho prvé vystúpenie na verejnosti. Keď sa Jorge Mario Bergoglio objavil na balkóne Baziliky svätého Petra, na ramenách nemal žiadne výstredné symboly stavu. Ukázal skromný biely úbor a nesmelé vystúpenie na verejnosti. A neformálny pozdrav. Nový pápež František už od prvých chvíľ priniesol do Vatikánu zmenu. A aj keď po sto dňoch v úrade veľká reforma rímskej kúrie neprebehla, odborníci na Vatikán hovoria o výrazných zmenách. Traduje sa, že krátko po zvolení 13. marca pri obliekaní pápežského odevu z Františkových úst zaznelo, že predstavenie sa skončilo. To vtedy, keď odmietal honosné symboly predchodcov. Nový pápež totiž nie je iba prvým z Latinskej Ameriky, prvý jezuita a po viac než tisícke rokov Neeurópan. Ale aj po mnohých storočiach rímsky biskup, ktorého predchodca žije. Pritom práve označenie biskup rímsky je to, ktorému František dáva prednosť, nie pápež.

Menej luxusu

Luxusný apartmán v rímskom Apoštolskom paláci vymenil za skromnejšie bývanie v Dome svätej Marty. Do telefónu sa vraj stále predstavuje „ahoj, tu Jorge“. A jednu z prvých vecí, ktorú po rýchlom zvolení za Petrovho nástupcu urobil, bolo, že sám odhlásil svoje predplatné novín v Buenos Aires. „Je spontánny a taký je aj jeho prejav. Pred písaným slovom uprednostňuje prejavy z hlavy,“ opisuje nového pápeža odborník na Vatikán Imrich Gazda. „Pred pobytom vnútri Vatikánu uprednostňuje živý kontakt s ľuďmi. A nechce byť odtrhnutý od reality.“ Už týždeň po jeho zvolení to pápežova vatikánska ochranka komentovala pre taliansky denník La Stampa slovami, že ak sa všetko nevráti do normálu, zbláznia sa.

Zásadné zmeny?

„Pod týmto pápežom je jednoduchosť novou módou,“ povedal pre National Catholic Reporter je-

den z kardinálov, ktorý rýchlo vymenil honosné oblečenie za tmavú róbu klerika. Vyhyba sa politike a odmieta sa miešať do talianskych záležitostí, čo dosiaľ bolo pre rímsku kúriu zvykom. Odborníci na Vatikán však hovoria, že veľké zmeny by mali prísť na jeseň. František zatiaľ nevymenil jednotlivé

mocné postavy kúrie. No vytvoril výbor ôsmich kardinálov, ktorí mu majú pomôcť zreformovať riadenie cirkvi. „Zriadenie tejto komisie napovedá, že nechce robiť len čiastkové zmeny,“ zdôrazňuje Gazda. „Chystá niečo zásadné.“

Tomáš Prokopčák
SME 19/06/2013

100 dní pápeža Františka

Sto dní v úrade a zatiaľ nič nestraťil zo svojho imidžu veľkého sympatáka, usmiatého a bezprostredného človeka. Ľudia ho milujú a hlásia sa k nemu. Napriek tomu musí riešiť vážne kauzy. Prvý Neeurópan po vyše tisícročí, prvý jezuita a prvý pontifik z latinskej Ameriky.

Hoci veľké hlavy vo Vatikáne zatiaľ nepadli, od pápeža Františka odborníci očakávajú prelomové rozhodnutia už túto jeseň.

Ján Tribula, redaktor: „Jedno z najkratších konkláve v dejinách cirkvi. V poradí dvestošesťdesiatyštyri pontifik vstupuje do úradu ako sedemdesiatšesťročný.“

Ján Tribula, redaktor: „Týmito slovami sa svetu prihovril nový pápež Jorge Mario Bergoglio prekvapuje od začiatku. No, to zásadné vo Vatikáne ešte len príde.“

Imrich Gazda, cirkevný analytik: „Aj kvôli tomu zriadil osemčlennú komisiu kardinálov, ktorá mu má pomôcť s touto reformou, teda v blízkom čase možno očakávať výrazné zmeny v rímskej kúrii.“

Ján Tribula, redaktor: „Tento usmiaty Argentínčan je veľmi výrazná osobnosť, ktorá dáva prednosť živému kontaktu s ľuďmi pred uzatváraním sa za múrmi Vatikánu. No a tým, že odmieta luxus, si nahráva azda najviac pozitívnych bodov.“

Imrich Gazda, cirkevný analytik: „Dáva najavo tú svoju takú bratskosť, srdečnosť, takže ľudia z neho ani nemajú pocit, že je to pápež, ale že je to ich priateľ, že je to ich starý otec.“

Ján Tribula, redaktor: „Takto objíma deti, spontánne sa vrhá ve-

riacim do náručia, ochrankári sú na pokraji zrútenia. Do telefónu sa stále predstavuje - Ahoj, tu je Jorge. No a týmto prekvapil dnes. Postihnutého chlapca posadil do papamobilu. Doteraz čosi nevidané. neuveriteľne rýchlo postupuje aj proces svätorečenia Jána Pavla II.“

Imrich Gazda, cirkevný analytik: „Možno očakávať, že v najbližších mesiacoch ho pápež František vyhlási za svätého.“

Ján Tribula, redaktor: „Na stole má však aj otázku, čo s našim arcibiskupom Bezákom. Jeho návrat do Trnavy vraj ale očakávať nemožno. Odborník to vidí takto.“

Imrich Gazda, cirkevný analytik: „Bolo by dobré, ak by získal nejakú primeranú pozíciu v cirkvi, pretože je to arcibiskup s veľkým potenciálom.“

Ján Tribula, redaktor: „Ani po sto dňoch na pápežskom stolci ale nechce byť František odtrhnutý od reality a má ambíciu zastaviť dlhodobý pokles veriacich v Európe.“

Ján Tribula, redaktor: „Práve v dnešnej dobe svet nepotrebuje teológov, ale potrebuje svedkov, ktorí budú žiť vieru a myslím, že František práve takýmto človekom naozaj je.“

František, pápež: „Pána odpúšťanie nikdy neunaví. Nikdy. Sme to my, koho unavuje stále žiadať o odpustenie.“

Ján Tribula, redaktor: „Hneď na začiatku svojho pontifikátu povedal, že chce chudobnú cirkev pre chudobných a slovenskí veriaci dúfajú, že tieto jeho slová počuli aj naši cirkevní hodnostári a nebudú hrať mŕtveho chrobáku v duchu Pán Boh vysoko a pápež František ďaleko.“

Markíza, 20/06/2013

V Amerike po slovensky?

Kostol pre španielsku komunitu v americkej Kalifornii zažil nečakanú zmenu – svätú omšu v slovenskom jazyku. Misionár Pavol Sochulák využil deň otcov a zorganizoval veľké stretnutie Slovákov žijúcich na západnom pobreží v USA.

Slovenská omša v Los Angeles je veľmi výnimočná a práve preto sa tu zbehli Slováci, ktorí žijú aj 100 kilometrov odtiaľto.

Josef: „Vždycky padne vhod keď je miesto, dopredu sa to oznámi a tí Slováci prídu a stretnú. Vždycky sa tu stretne s priateľmi, povravíme po omši kto má čo nové a tak ďalej, takže je to fajn.“

Redaktor: „Na chvíľu máte pocit akoby ste ani neboli v Spojených štátoch či v hispánskej komunite. Na omšu prišli aj slovenské rehoľné sestry, ktoré sa starajú o chudobných v Torens, neďaleko jedného z najväčších lodných prístavov na západe USA.“

Sestra Benedikta: „Je to ohromné. Ani som nečakala, že bude táto možnosť mať svätú omšu v slovenčine. No a sme veľmi pekná komunita ľudí čo sa tu stretávajú, je tu veľa rodín s deťmi, mladých rodín, takže naozaj je to veľkým potešením pre mňa.“

Redaktor: „Je to len párkrát do roka čo sú sväté omše v Los Angeles a jeho okolí aj v slovenčine. Misionár Pavol Sochulák je v kontakte so slovenskou komunitou, ktorá i vďaka nemu má pocit domova, a to aj ďaleko za oceánom.“

Pavol Sochulák: „Prišiel som pracovať do Kalifornie tuná do tejto provincie, kde som mal pozvanie, tak už som teraz v Kalifornii 5 rokov.“

Redaktor: „Slovenská omša v Los Angeles plní viacero významov. Okrem duchovného sa tu ľudia aj stretávajú a nadviažu nové kontakty.“

Marek Gabonay
TV JOJ, 20/06/2013

Ukradli repliku vzácnej gotickej sochy

Z kostola v podstatranských Abrahámovciach ukradli sochu Madony s dieťaťom. Bola to však iba replika vzácneho gotického diela. Polícia už dolapila aj možného páchatela.

Zlodej si najskôr poradil s týmito drevenými dverami, potom vylomil aj mrežové, a tretie ho už nezastavili, keďže boli otvorené. Zlodej sa vlámal do chrámu okolo tretej nadržanom. Zamerl sa na asi päťdesiat centimetrov vysokú sochu Madony s dieťaťom vedľa oltára. Bol ale taký nešikovný, že pri odoberaní z podstavca mu socha spadla a praskla.

Monika Dlužošová, správkyňa kostola v Abrahámovciach: „Že nemali ani rebrík a boli črepiny, takže znamená, že im spadla, že sa poškodila.“

Redaktorka: „Kradnúť v tomto kostole chceli zlodeji už v januári, neúspešne. Alarm síce aj teraz zbuntošil celú dedinu, zlodejovi sa však s lupom podarilo utiecť.“

Obyvateľka Abrahámoviec: „Mala ruka odpadnúť tomu, čo to kradne.“

Monika Dlužošová, správkyňa kostola v Abrahámovciach: „Už do kostola, keď idú kradnúť, to je niečo hrozné.“

Redaktorka: „Nešikovný zlodej si napriek poškodeniu zrejme nevšimol, že ukradol sadrovú repliku. Vzácny drevený originál gotickej sochy z ro-

ku 1350 totiž pred časom prezieravo ukryli v seffe.“

Monika Dlužošová, správkyňa kostola v Abrahámovciach: „Len pár ľudí to vie, že to je duplikát, hej?“

Ivan Tkáč, riaditeľ reštaurátorských ateliérov Levoča: „Je to vynikajúce riešenie, najmä keď o tom vie len veľmi malý okruh ľudí. A pokiaľ je tá replika, alebo tá kópia tak vierohodne urobená, že nie je od rozoznania k originálu.“

Redaktorka: „Kežmarskí policajti síce kópiu Madony s dieťaťom zatiaľ nenašli, na základe stôp ale zaistili možného páchatela. Ide o štyridsaťpäťročného recidivistu zo Šale, ktorý má v registri zapísaných štyridsaťštyri trestných skutkov.“

Jana Migaľová, hovorkyňa KR PZ Prešov: „Momentálne je muž v cele policajného zaistenia a k skutku sa doposiaľ nepriznal. Vyšetrovateľ spracoval podnet na vzatie obvineného do väzby.“

Redaktorka: „Sadrová replika gotickej sochy má hodnotu tritisíc päťsto eur. Vzácny drevený originál znalec ohodnotil na stopäťdesiat tisíc. Podľa historikov má ale nevyčísliteľnú hodnotu. Aj preto farnosť zdokonaľujú systém ochrany vzácných umeleckých diel.“

Ivana Ratkovská
STV 1, 17/06/2013

Lurdy sú pod vodou

Pútnické miesto zaplavili mohutné dažde. Vlna potôp v Európe sa stále nekončí. Voda teraz pustoší svetoznáme pútnické mesto Lurdy.

Silné dažde a na obdobie netradičné sneženie vyústili do mohutnej potopy na juhozápade Francúzska v meste Lurdy. Miestne úrady boli nútené uzavrieť aj každoročne miliónmi ľudí vyhľadávanú katolícku svätyňu. Potopy si včera vyžiadali aj svoju prvú

obet'. Žena (70) prišla o život, keď sa snažila dostať von z auta, ktoré bolo uväznené v silnom prúde vyliatej rieky. Jej manžel mal väčšie šťastie, zachránili ho hasiči. Pre katastrofu evakovali 2 000 ľudí, mnohých z nich vrtuľníkmi. V mestečku žije len niečo vyše 15-tisíc obyvateľov, ročne ho však vyhľadá až 5 miliónov pútnikov a turistov.

(jt), Plus jeden deň 20/06/2013

Colníkom nahlásili ukradnuté pamiatky

Slovenskí colníci dostali varovanie o ukradnutých pamiatkach z Grécka. „Desiatky predmetov nevyčísliteľnej kultúrnej hodnoty ukradli pašeráci z kostolov, múzeí či galérií a predali ich za hranicami. Za posledné roky najviac predmetov

ukradli v Grécku,“ uviedla hovorkyňa Finančnej správy SR Patrícia Macíková. Grécke úrady nahlásili tento rok zatiaľ krádeže ôsmich predmetov, minulý rok to bolo 19 kusov. Medzi odcudzené predmety patrí napríklad ikona Krista z roku

1634-1635, mramorový blok z ranokresťanskej baziliky z piateho storočia, vápencový náhrobný kameň z tretieho až druhého storočia pred Kristom, ktorý ukradli z cintorína starobylého mesta Amvrakia.

(sita), Pravda 21/06/2013

Čo viac prekážalo? Socha alebo autor?

Oslavy 1 150. výročia príchodu Cyrila a Metoda budú Bratislavčania sláviť na prázdnom Hurbanovom námestí. Pôvodne tam malo stáť súsošie vierozvestov od sochára Antona Gábrika. Poslanci mestského zastupiteľstva teraz v júni odhlasovali, že sochu na námestí definitívne nechcú. Odvolali sa na kritiku odbornej komisie, ktorá dielo považuje za zastarané. Autor súsošia si myslí, že pravým dôvodom odmietnutia je to, že bol žiakom sochára Jána Kulicha, ktorý bol svojim komunistickým presvedčením na výslni do roku 1989 a to mu poslanci nevedia odpustiť. Vznik súsošia už od začiatku sprevádzali problémy. Poslancom sa najprv nepozdávalo miesto, kde malo stáť. Navrhovali, aby sa umiestnilo na Hrad alebo na Gorazdovu ulicu, s čím zasa mala problém Matica slovenská, ktorá verejnú súťaž na sochu vyhlásila. O mesiac neskôr miesto síce schválili, problémom však bola zasa umelecká hodnota súsošia. Tú spochybnila odborná komisia, ktorú zvolal primátor Milan Ftáčnik. Ani po jej prepracovaní sa odborníkom socha nepozdávala. Člen odbornej komisie a kurátor Slovenskej národnej galérie Dušan Buran návrhu vyčítal, že rozvíjal sochárstvo 70. rokov minulého storočia. „Tak v pseudorealizme výrazu, pretože skutočnú podobu vierozvestov ani ich kostýmy nepoznáme, ako aj v prehnanom monumentalizme postáv,“ vysvetľuje. Ďalší problém je podľa neho umiestnenie bronzového súsošia na Hurbanovo námestie, ktoré je blízko Námestia SNP. Práve tam sa totiž nachádza bronzové súsošie SNP od sochára Jána Kulicha. Podľa Burana by sa tak verejné priestranstvo zmenilo na zónu preplnenú ťažkými bronzovými sochami a osobnosťami, ktoré sa nimi majú pripomínať, by sa tým urobila medveďia služba. Autor súsošia Anton Gábrík kritiku vníma práve ako pomstu za to, že je spájaný s Jánom Kulichom. „Bol som jeho žiak a zároveň odborný asistent a to mi nevedia odpustiť. Ale keď som chcel v tom čase študovať sochárstvo a môj ročník viedol práve on, čo iné som mal robiť?“ pýta sa. Ako právoplatný víťaz súťaže

považuje konanie poslancov aj odbornej kritiky za veľmi neprofesionálne a podľa neho by sa podobná situácia nielen v zahraničí, ale ani v iných slovenských mestách stať nemohla. Predseda Matice slovenskej Marián Tkáč celý proces okolo umiestnenia súsošia prirovnáva ku Kocúrkovu. „Autor so svojím návrhom zvíťazil spomedzi 24 uchádzačov vo verejnej anonymnej súťaži, kde v porote sedela aj hlavná architektka mesta Bratislavy Ingrid Konrád,“ vysvetľuje. Konanie poslancov je podľa neho neúčtivé a Matica vraj robí naďalej všetko pre to, aby sa súsošie aj napriek odmietnutiu v hlavnom meste vybudovalo. Na vyhlásenie novej súťaže nevidí nijaký dôvod, keďže víťaz je už známy. Podľa námestníčky primátora Petry Nagyovej Džerengovej celý problém vznikol aj preto, lebo mesto nebolo prizvané do procesu zadávania formálnych podmienok diela. „Hlavná architektka síce pri vyhodnocovaní súťaže bola, ale podmienky na figuratívne stvárnenie svätcov už boli dávno stanovené,“ spresňuje. Postavy svätcov sa stali kameňom úrazu a Bratislavčania ich kvôli výzoru nelichotivo nazvali „údenáčmi“. Džerengovú mrzí, že celá kauza zašla tak ďaleko. Do budúcnosti sa chce zastupiteľstvo podobných problémov vyvarovať prijatím novej koncepcie, ktorá stanovuje, že každý zámer postaviť umelecké dielo na verejnom priestranstve budú najprv posudzovať odborné zložky a mesto musí byť v celom procese prítomné od samého začiatku. Hovorca bratislavského primátora Stanislav Ščepán tvrdí, že primátor prejavil záujem, aby súsošie do cyrilo-metodských osláv na námestí stálo. „Rozhodnutie poslancov však bolo zamietavé. Mesto sa bude otázkou realizácie a umiestnenia sochy ešte zaoberať,“ uvádza. Podľa Džerengovej však poslanci už dali jasne najavo, že so súčasným návrhom nie sú spokojní. Ak by bola socha vierozvestov v inej podobe, nebudú mať nič proti tomu, aby Hurbanovo námestie zdobila. Do osláv výročia sa to však už beztak nestihne. Gábrík má namodelované nové modely súsošia vo výške jedného metra.

Kedy ich vystaví, zatiaľ ešte nevie povedať. Ďalšie jeho dielo súvisiace s vierozvestcami bude zrealizované v Nitre. Biskup Viliam Judák z nitrianskej arcidiecézy povolil postavenie bronzových dverí Cyrila a Metoda na katedrále svätého Emeráma.

Lucia Krbatová
Pravda 21/06/2013

Saleziáni opravujú byty

Košické sídlisko Luník IX mesto postupne búra. Budovy sú v havarijnom stave, hrozí, že sa zrúti. Saleziánski rehoľníci prišli na to, ako pomôcť ľuďom z tohoto sídliska. Od mesta dostali jeden blok a ten zrekonštruujú.

Na Luníku IX mesto zbúralo už viacero blokov. Podobný osud čaká aj túto ulicu.

Martina Urik Viktorínová, hovorkyňa mesta Košice: „Tento bytový dom by bol v krátkom čase zbúraný.“

Redaktor: „Saleziáni, ktorí na sídlisku pôsobia už päť rokov, prišli s nápadom, ako pomôcť tým, ktorí si to zaslúžia. Mesto na opravu peniaze nemá.“

Martina Urik Viktorínová, hovorkyňa mesta Košice: „Tento bytový dom bol saleziánom odpredaný za symbolickú hodnotu jedno euro.“

Peter Bešený, komunita saleziánov na Luníku IX: „Tak malo by to byť vlastne sociálne bývanie a samozrejme pre tých ľudí, ktorí žijú na tomto sídlisku, čiže v tomto znevýhodnenom prostredí. A nakoľko sa len bude dať, chceli by sme zapojiť práve týchto ľudí, ktorí by tam mali v budúcnosti bývať, aby participovali aj svojou prácou.“

Redaktor: „V upravených bytoch budú bývať predovšetkým mladé rodiny s deťmi. Projekt budú financovať z európskych, ale aj vlastných zdrojov.“

Peter Bešený, komunita saleziánov na Luníku IX: „Zatiaľ je odhad okolo tých päťstatisíc eur na opravu týchto dvoch vchodov.“

Redaktor: „Blok odsúdený na búranie začnú opravovať od nového roka.“

Dávid Vido, Markíza, 20/06/2013

100 dní pápeža

Je to presne sto dní, čo sa argentínsky kardinál Jorge Bergoglio stal pápežom Františkom. Zmena, ktorú priniesol náhly odchod Benedikta XVI. do dôchodku, znamenala nový vietor v katolíckej cirkvi. Skromnosť, blízkosť ľuďom i otvorený prístup si získali srdcia veriacich i ateistov po celom svete. Padlo i pár výrokov, po ktorých ľudia neverili, že zazneli z úst pápeža. Čo poznačilo prvé tri mesiace Františkovo pontifikátu?

Tweetuje a chatuje

- František sa veľmi rýchlo prispôbil modernej dobe. Dokonca sám vyzýva na šírenie kresťanstva pomocou nových médií a sociálnych sietí. Pravidelne v deviatich jazykoch zdieľa svoje názory na Twitteri.

- V tweetoch mnohokrát radí či myslí na veriacich: „Myslím na vás všetkých, ktorí ste nezamestnaní dôsledkom toho, že všetko sa sústreďuje na profit za akúkoľvek cenu.“

Poriadky vo vedení

- Len mesiac po zvolení ohlásil pápež vytvorenie výboru ôsmich kardinálov, ktorí mu pomôžu pri riadení a riešení cirkevných škandálov.

- Počas veľkonočných sviatkov oznámil aj jarné upratovanie vo Vatikánskej banke. A len pred pár dňami už podnikol kroky smerujúce k jej reformácii. Vymenoval cirkevného hodnotára, aby na chod banky dohliadal a informoval o jej aktivitách.

Ekonomický a ekologický

- Jednou z prvých vecí, ktorú pápež František spravil, boli škrty odmienu vatikánskym zamestnancom pri zvolení nového pápeža. Zaťažil rozpočet takými výdavkami nepovažoval za vhodné.

- Peniaze zo súkromného rozpočtu určeného na pomoc chudobným presmeroval na charitu.

- Vo viacerých prejavoch pripomína potrebu ochrany prírody. Vyzýva na využívanie ekologických foriem energie a na starostlivosť o prostredie.

Vatileaks a gay lobby

- Tajné spisy pomenované Vatileaks, ktoré obsahujú informácie o korupčných aférach, sexuálnych škandáloch a boji v cirkevnej hierarchii, mali byť jedným z dôvodov Benediktovho odchodu. František po svojom nástupe označil riešenie škandálov za prioritu.

- Nedávno na verejnosť unikli poznámky zo stretnutia pápeža so zástupcami Konfederácie rehoľníkov v Latinskej Amerike a Karibiku, v ktorých František priznáva existenciu gay lobby vo Vatikáne. „Je to pravda, v kúrii je veľa svätých ľudí, ale je tam i prúd skazenosti. Hovorí sa aj o ‚gay lobby‘ a je to pravda. Uvidíme, čo s tým budeme môcť spraviť,“ povedal.

Ateisti do neba!

- Pontifex stihol spraviť radosť aj ateistom. Vyhlásil, že všetci dobrí ľudia skončia v nebi bez ohľadu na to, či veria v Boha, alebo nie. Mnohí predstavitelia Vatikánu však nesúhlasia.

- Svetové náboženstvá vyzýva na spoluprácu a mier. Zástupcovia hinduizmu, islamu i židovstva od neho očakávajú zmenu vo vzťahoch.

- Pred summitom G8 odkázal lídrom veľmocí, aby nezabúdali, že ekonomika a politika musia slúžiť ľuďom, inak nemajú zmysel.

Výroky

- „Niekdedy to vyzerá, že ľudia sa snažia druhých ponížovať, aby sa sami cítili veľkými. Platí to aj v kresťanstve. Ale takto to fungovať nemôže.“

- „Vždy pred spaním sa modlím. Ale niekdedy, keď váha dňa človeka priveľmi unaví, počas modlitby zaspiem. Ale Boh to chápe.“

- „Nechcel som sa stať pápežom. Človek, ktorý to chce, sa nemá rád. A Boh mu nežehná.“

- „Nemám čo skrývať.“

- „Začína sa naša spoločná cesta. Cesta bratstva, lásky a dôvery.“

- „Konzumná spoločnosť nás naučila plytvaniu. Ale vyhadzovať jedlo, je ako kraďnúť chudobným.“

V službe pre všetkých

- Prvý pápež z Južnej Ameriky si vybral meno podľa Františka z Assisi, na ktorom obdivoval skromnosť a obetu.

- Meno nie je len symbolické, František sa hneď po zvolení zriekol luxusného bývania, limuzíny i väčšiny ochranky.

- Nebráni sa vojsť medzi ľudí, bozkávať chorých a deti, stretávať sa s nimi či zehnať postihnutým. Pokrstil aj nemanželské deti.

- Pápež svoju otvorenosť dokázal aj počas stretnutia jazdcov známej

Pápež František zavŕšil prvých sto dní v úrade

Pápež František dnes zavŕšil prvých sto dní v úrade. Za krátky čas nadchol milióny veriacich, ktorí v ňom vidia pokorného reformátora, ktorý sa vydal po stopách Jána Pavla II.

Taký je pápež František. Keď je vonku horúco, upozorní rodičov, aby dieťaťu dali na hlavu klobúk a tínedžera pozve do svojho papamobilu. Sedemnásťročný Alberto trpiaci Downovým syndrómom pápeža zaskočil netradičnou požiadavkou. Chcel sa odviezť na jeho džipe. Svätý otec ho bez váhania pozval na palubu. Až neskôr sa od chlapca dozvedel, že pochádzajú z rovnakej krajiny. Mal totiž oblečený dres argentínskeho národného tímu.“

Vito Martinelli, kňaz: „Do cirkvi zavial svieži vietor, mám pocit, že pápež Benedikt XVI. očistil motor lode. Teraz je rad na Svätom otcovi Františkovi, aby na nej vyplával na šire more.“

Silvia Mabena, redaktorka: „Zmenu v cirkvi príchodom nového pápeža pociťujú viacerí veriaci. So škandálmi sexuálneho zneužívania a korupcie sa Svätý otec František vyrovnáva úprimnosťou a pokorou. Sám sa pritom snaží ísť príkladom. Otvoreným a jednoduchým vystupovaním si za sto dní vo funkcii získal srdcia nielen katolíkov.“

JOJ, 20/06/2013

motokárskej značky, keď požehnal 35-tisícim motokárov. Na revanš od nich dostal dve biele „mašiny“ pre vatikánsku políciu.

S MOTORKÁRMI: Ukázal, že má zmysel aj pre svetské pôžitky, ak slúžia dobrej veci.

S ÚSMEVOM NA TVÁRI: Aj vďaka tomu si František získal srdcia miliónov veriacich i ateistov.

TWITTER: Pápež zverejňuje svoje myšlienky v deviatich jazykoch.

IDE PRÍKLADOM: Nosí jednoduché rúcho a obyčajné topánky.

JANA TUTKOVÁ
Plus jeden deň 21/06/2013

Ešte o tom nevedia?

Kňazi, ktorí majú nahradiť Bezákových dekanov:

Čo čaká Bezákovce ovečky? V Trnavskej arcidiecéze sa po jeho odvolaní dejú čudné veci. Po tom, čo vedenie arcidiecézy nedávno odvolalo štyroch dekanov, ktorých menoval ešte Bezák, našli za nich kontroverznú náhradu. Ladislav Šalka, ktorý by sa mal stať novým dekanom v Šali, o tom vraj ani netuší!

Šalka momentálne pôsobí ako farár v Sládkovičove. „O tom, že by som mal byť dekanom, neviem, ja viem, že mám ísť do Šale za farára,“ povedal. Prekáža mu aj veľký záujem o jeho osobu. „Už ma prekladali veľa krát a nikoho to nezaujímalo, teraz mi stále niekto telefonuje,“ postáva sa. Ľudí však zaujíma, kto obsadí miesta po hodnotároch, vymenovaných ešte Róbertom Bezákom. Navyše, keď dvoch nádejných adeptov spájajú s kontroverzným hnutím Nazaret. Pôsobiť v ňom mal Šalka i jeho kolega zo Svätého Jura Stanislav Vojtko, ktorý by sa mal údajne stať dekanom v Trnave. Tomu sme sa včera celý deň nedovolali, Šalka sa s nami rozlúčil, len čo sme sa spýtali na Nazaret.

Kritizované hnutie

Hnutie Nazaret založili v 50. rokoch minulého storočia. Dôležitá bola autorita kňazov ako duchovných vodcov, ktorí ovplyvňovali aj intímny život rodín. Lenže kriticky ho hodnotí aj veľa farárov. Teologická rada Konferencia biskupov Slovenska hnutie v roku 2005 odmietla, ale v diecézach ho zakázať nemohla. Jedným z veľkých odporcov hnutia vždy bol Jozef Červeň z farnosti Rakúsy. „Neviem, nakoľko to hnutie dnes funguje. V niektorých diecézach bolo dovolené, v niektorých nie,“ priznáva. Nazaret je označovaný aj ako sektárske spoločenstvo.

„Sekty boli vždy, to nie je nič nové. Ale keď je niekto kresťan, tak má žiť podľa kresťanskej viery a nie podľa nejakého iného vymysleného učenia,“ myslí si Červeň. Je preto paradoxom, že práve ľudia, známi príslušnosťou k Nazaretu, by mali ovládnuť pomerne významné cirkevné funkcie. Veď Róbertovi Bezákovi vo Vatikáne vyčítali okrem iného aj nedostatočnú pevnosť kresťanských princípov v jeho živote. (irk)

Plus jeden deň 21/06/2013

Langošovú cenu získal

Anton Srholec

Cenu Jána Langoša, ktorá sa udeľuje za prínos pre demokraciu, získali včera kňaz a bývalý politický väzeň Anton Srholec a lotyšská spisovateľka a politička Sandra Kalniete. Srholec získal národnú cenu ako bývalý politický väzeň a bojovník proti komunizmu, ale aj za jeho prácu s bezdomovcami. „Tono zostal vždy taký, aký bol na Jáchymovsku skromný človek. Svoje postoje si vedel vždy chrániť,“ hovorí o ňom spisovateľ Rudolf Dobiáš. „Je to vzácny človek a hodnotový rebel, ktorý pretavil svoju lásku k Bohu do pomoci ľuďom,“ povedala bývalá premiérka Iveta Radičová. Na podujatí po dlhšom čase opäť vystúpil aj vlani odvolaný arcibiskup Róbert Bezák, ktorý čítal laudatio pre Srholca. „Je krásnym príkladom pre nás všetkých. Nikdy sa nevzdal v zápase o ľudské dobro.“ Sandru Kalniete ocenili za silný príbeh. „Jej rodinu vyviezli na Sibír. Dnes sa tejto téme venuje spisovateľsky aj vo svojej diplomatickej kariére,“ hovorí Filip Vagač z Nadácie Jána Langoša. Cenu udeľujú na počesť zakladateľa ÚPN Jána Langoša, ktorý v roku 2006 zahynul pri autonehode. Vlani ju získali exprezident Václav Havel a spisovateľ Ivan Kadležík. (sg), SME 21/06/2013

Srholec: Bezák sa stal našim učiteľom

Zápas o kvalitu demokracie stále pokračuje, hovorí kňaz ANTON SRHOLEC.

Čo považujete za verejný čin, ktorý si v dnešných časoch zaslúži uznanie?

„Prácu a nadšenie bežných ľudí okolo nás, ktorí postupne menia svet. Napríklad Peter Kurhajec, ktorý obohatil Bratislavu o jedinečné pomníky, dokumenty, pamätníky. Všetko robí z čistej lásky k tomuto mestu. Nezištne obnovuje pamiatky a históriu, pozná a odmeňuje ľudí a je iniciátorom mnohých nádherných podujatí. Podobne Vladimír Krémery, ktorý zviditeľnil mnohými sociálnymi projektmi Slovensko na misiách vo svete, alebo doktorka Siracká z Ligy proti rakovine. To je legenda. Títo slabí ľudia spustili lavínu. To je úžasné.“

Je jedným z týchto ľudí aj vlani odvolaný arcibiskup Róbert Bezák?

„Bezák sa stal našim učiteľom. Ja stavec sa hrdo hlásim k jeho kurzu, ktorý počujeme už z Ríma. Bezák sa snažil zreformovať cirkev, priblížiť ju k ľuďom, naučil nás nepustiť človeka. Cirkev tiež nie je neomylná. Aj obeť, ktoré odsúdili v 50. rokoch, sa dočkali rehabilitácie.“

Aký je váš názor na zmeny na Generálnej prokuratúre a voľbu nového šéfa, kde niektorí hovorili o lámaní právneho štátu?

„Už som starší a neviem, či sa vyjadriť kompetentne. Ale myslím, že keď toho Čentéša zvolili, mali ho vymenovať. Tu je tou nešťastnou osobou pán prezident, ktorý bol kedysi vyšším marxistom. Taký človek by nemal byť prezidentom.“

Ako vnímate, že bývalí komunisti majú dnes často lepšie postavenie ako bývalí politickí väzni?

„Je to daň, ktorú platíme za to, že prvá revolúcia v dejinách sa odohrala ako nekrvavá. V Konfederácii politických väzňov našu históriu strážime. Náš zápas však posúvame ďalej – do kritiky spoločnosti, kde ešte stále určujú trendy aj tí, ktorí sa pridávajú starých komunistických ideológií. Je to zápas o kvalitu demokracie. Tí, ktorí ju držia v rukách, nemajú radi kritiku. Aj toto ocenenie patrí nielen mne, ale všetkým politickým väzňom. Snažíme sa vytvoriť stopu, o ktorú sa budú môcť ľudia v budúcnosti oprieť.“

Je v silách jednotlivca meniť spoločnosť?

„Pripomíname si Jána Langoša, on patrí na Slovensku k ľuďom, ktorí vyčítali, že bývalý režim je nespravodlivý a zlý a postavil sa proti nemu. Pridávali sa aj ďalší a vytvorila sa nová sila, ktorá priniesla zmenu.“

Soňa Gyarfašová, SME 21/06/2013